

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗБАЛАНСОВАНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ — ШЛЯХ ДО МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Г.Д. Гуцуляк

*доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН
Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція
Інституту сільського господарства Карпатського регіону (Україна, м. Косів)
e-mail: instapv@i.ua; ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8263-1636>*

Ю.Г. Гуцуляк

*доктор економічних наук, старший науковий співробітник
Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція
Інституту сільського господарства Карпатського регіону (Україна, м. Косів)
e-mail: instapv@i.ua; ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2031-2987>*

У статті розглянуто проблеми, які виникають у зв'язку із проведенням у країні адміністративно-територіальної реформи та реформи децентралізації, що супроводжується об'єднанням територіальних громад та підвищенням їх ролі у вирішенні питань місцевого розвитку, що вимагає формування якісно нового погляду на територіальні громади базового рівня. Пропонується об'єднаним територіальним громадам вирішувати питання забезпечення своїх підрозділів кваліфікованими кадрами, які зможуть забезпечити місцевий розвиток територіальної громади на основі еколого-економічного збалансованого використання природно-ресурсного потенціалу.

Ключові слова: органи місцевого самоврядування, економічний розвиток, природні умови, ринкові відносини, регіон, збалансований розвиток.

ВСТУП

Перехід до ринкових відносин підвищує роль місцевого розвитку і значення економіки в об'єднаних територіальних громадах (ОТГ), які здатні самостійно вирішувати питання місцевого розвитку своїх територій, що характеризуються певною цілісністю, взаємопов'язаністю їхніх складових елементів і відрізняються від інших територій специфічними ознаками. На стан ОТГ впливають багато чинників внутрішнього й зовнішнього середовища. Головними економічними важелями, що визначатимуть планувальні рішення, є ціна землі, інвестиційна привабливість території та раціональність її функціонального використання. У сфері використання земельних ресурсів в умовах децентралізації державного управління в Україні є ріст зацікавленості органів місцевого самоврядування щодо збільшення обсягу надходжень до місцевих бюджетів від плати за землю, яка представлена земельним податком та орендною платою у складі податку на майно. Розвиток ОТГ базується на створенні сприятливих умов для життєдіяльності населення, що безпосередньо залежать від наявного природно-ресурсного

потенціалу, який значною мірою визначається тим, наскільки результативно вони його будуть використовувати.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемні питання, пов'язані з вивченням використання природно-ресурсного потенціалу, та місцевий розвиток ОТГ є предметом дослідження таких науковців, як: Берданов О., Гуцуляк Г.Д., Гуцуляк Ю.Г., Жулавський А.Ю., Ткачук А., Третяк А.М., Фишко О.Є., Хвесик М.А. та ін. На сьогодні науковий доробок вчених щодо відтворення природно-ресурсного потенціалу та місцевого розвитку ОТГ постійно поповнюється, однак залишаються не вирішеними питання, які потребують наукового обґрунтування, а саме: пріоритетні напрями використання природно-ресурсного потенціалу в контексті еколого-економічного збалансованого розвитку території ОТГ.

Метою роботи є аналіз та визначення основних напрямів щодо забезпечення місцевого розвитку в об'єднаних територіальних громадах шляхом еколого-економічного збалансованого

використання природно-ресурсного потенціалу місцевих територій.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Теоретично-інформаційною основою дослідження були наукові праці вітчизняних і закордонних учених у галузі моніторингу земель як одного із головних компонентів системи спостереження за станом довкілля, законодавчі й нормативні акти, методологічні та інструктивні матеріали, статистичні й аналітичні дані міністерств і відомств України, дані власних досліджень щодо екологічної ситуації Карпатського регіону. Для виконання поставлених завдань використовували такі методи досліджень: монографічного аналізу — для вивчення та узагальнення наявних наукових підходів до проблеми землекористування в ОТГ; абстрактно-логічного аналізу — для уточнення сутності основних категорій, понять і визначень у галузі природокористування і зокрема землекористування, земельних відносин та землеустрою; розрахунково-аналітичний — при дослідженні еколого-економічного та організаційно-правового стану використання земель; порівняльний, ландшафтний і геосистемний підходи; методи вивчення використання земель.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Об'єднана територіальна громада — це спеціальне об'єднання, що утворювалося в Україні під час реформи децентралізації у 2015–2020 роках шляхом добровільного об'єднання суміжних територіальних громад сіл, селищ, міст (відповідних сільських, селищних та міських рад). Основною метою структури створених ОТГ є відображення інтересів жителів усіх сіл і селищ в ОТГ. Законом України [4] було запроваджено інститут старост, що обираються жителями відповідних населених пунктів і представляють їх інтереси у виконавчих органах ради ОТГ. Також цим Законом було введено поняття «старостинський округ» – територія, на якій обирають старосту, який наділяється відповідними повноваженнями. Старостинські округи утворюються радою ОТГ і можуть складатися з декількох сіл і селищ, окрім адміністративного центру ОТГ.

Згідно зі статистичними даними, станом на 01.01.2022 року Кабінетом Міністрів затверджено адміністративні центри та території громад областей у кількості 1469 територіальних громад, у тому числі 251 територіальна громада в Карпатському регіоні (табл. 1).

Таблиця 1

**Кількість територіальних громад по Карпатському регіону та по Україні
(станом на 01.01.2022 року)**

№ з/п	Область	Кількість територіальних громад	Площа, км ²	Населення, осіб
1	Закарпатська	64	12 777,40	1 257 459
	у т. ч.: міські	11	2 269,50	553 116
	селищні	18	4 422,00	307 414
	сільські	35	6 085,90	396 929
2	Івано-Франківська	62	13 809,70	1 101 369
	у т. ч.: міські	15	4 605,00	55 3116
	селищні	23	5 304,00	336 320
	сільські	24	3 900,70	211 933
3	Львівська	73	22 068,00	2 447 248
	у т. ч.: міські	39	14 327,90	2 002 316
	селищні	16	4 744,20	240 058
	сільські	18	2 993,90	204 874
4	Чернівецька	52	8 008,60	896 347
	у т. ч.: міські	11	2 422,20	480 550
	селищні	7	1 690,70	104 594
	сільські	34	3 895,70	311 203
Загалом по Карпатському регіону		251	56 663,70	5 702 423
у т. ч.: міські		76	23 624,60	3 589 098
селищні		64	16 160,90	988 386
сільські		111	16 876,20	1 124 939
Загалом по Україні		1 469	516 973,53	35 722 103
у т. ч.: міські		409	177 874,88	25 196 189
селищні		435	166 179,65	5 517 116
сільські		625	172 919,00	5 008 798

Джерело: сформовано на основі статистичних даних.

Важливим чинником під час формування спроможних територіальних громад є з'ясування меж їх території, що визначається з дотриманням такої вимоги: передача повноважень від державних органів органам місцевого самоврядування, що має на меті надати якомога більше повноважень тим органам, які знаходяться ближче до людей і де такі повноваження можна реалізовувати найуспішніше.

Важливу роль відіграє бажання і спроможність громади користуватися наданими їй повноваженнями, здатність самостійно вирішувати питання місцевого розвитку своїх територій в інтересах місцевого населення безпосередньо та через органи місцевого самоврядування, а також спроможність здійснювати регулювання й управління істотною частиною суспільних справ, що належать до її повноважень. Необхідною складовою територіального розвитку ОТГ є умови, які полягають у наступному:

а) територія ОТГ має бути нерозривною, межі ОТГ визначаються по зовнішніх межах юрисдикції рад територіальних громад, що об'єдналися;

б) спроможні територіальні громади мають розташовуватися в межах території однієї області та в разі можливості одного району, разом з тим дозволено об'єднання суміжних громад, які знаходяться в різних районах, при цьому не допускається обмеження їх законних прав.

Необхідним правовим регулюванням для ОТГ сьогодні є вимоги щодо генерального плану, зонування території, детальних планів забудови. Основними планувальними документами системи просторового розвитку населеного пункту, згідно з діючим чинним законодавством, є:

1) генеральний план населеного пункту — містобудівна документація, яка визначає принципові рішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту;

2) план зонування території — містобудівна документація, що визначає умови та обмеження використання території для містобудівних потреб у межах визначених зон;

3) детальний план території — містобудівна документація, яка розробляється для окремих районів, мікрорайонів, кварталів та районів реконструкції наявної забудови населених пунктів;

4) проектна документація — затвержені текстові та графічні матеріали, якими визначаються містобудівні, об'ємно-планувальні, архітектурні, конструктивні, технічні, технологічні рішення, а також кошториси об'єктів будівництва [5].

Отже, основними ресурсами ОТГ є територіальні (просторові), природні ресурси —

ресурсний потенціал. Економіка ОТГ значною мірою визначається тим, наскільки результативно буде використовуватися цей потенціал. Природно-ресурсний потенціал (ПРП) — це сукупність природних ресурсів та природних умов, які знаходяться в певних географічних межах та забезпечують задоволення економічних, екологічних, соціальних, культурних, оздоровчих та естетичних потреб людини й суспільства [1]. Він має динамічний характер, його величина змінюється у процесі господарського освоєння території.

Території ПРП ОТГ у Карпатському регіоні дуже складні і включають усю суму матеріальних об'єктів, які можуть бути використані для задоволення всебічних потреб населення. ПРП має свої особливості й найголовніша з них — його безперервність. Саме це забезпечує можливість господарського освоєння практично всієї території ОТГ. При абсолютній безперервності можна говорити лише про зміну потужності ПРП від однієї точки території до іншої.

Друга особливість відображає економічний аспект ПРП — здатність служити проміжною ланкою між населенням та природою, створювати умови для розвитку всіх сфер діяльності суспільства, особливо промисловості та сільського господарства. Такі особливості ПРП і є основою виникнення складних екологічних проблем. Виникнення матеріальних благ є процесом взаємодії людини і природи. Подальший розвиток продуктивних сил, пов'язаний із включенням у господарський обіг усе більшої кількості природних ресурсів, підвищує навантаження на навколишнє середовище.

Природно-ресурсний потенціал передбачає його вартісну оцінку, яка відіграє значну роль у формуванні економічних відносин у суспільному виробництві. Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу є грошовим еквівалентом господарської цінності окремих природних ресурсів з урахуванням їх взаємозв'язків та взаємообумовленості [6]. У Карпатському регіоні ПРП включає в себе мінеральні ресурси, земельні, лісові, фауністичні та природно-рекреаційні ресурси, які можуть бути оцінені у відповідних умовних показниках (*табл. 2 та табл. 3*). Ця оцінка включає можливість задовольнити конкретні потреби людини за умови використання цих ресурсів.

Основа ПРП складають земельні та мінеральні ресурси, від наявності яких значною мірою залежить економічний розвиток ОТГ. Серед інших переважають водні та природно-рекреаційні. Ці види природних багатств зосереджують у собі понад 95% усього сумарного ПРП регіону. Розміщені вони по території Карпатського регіону досить нерівномірно.

Таблиця 2.

Структура природно-ресурсного потенціалу по областях Карпатського регіону (у %)

Область	Сумарний потенціал від загального по регіону	Потенціал ресурсів					
		мінеральних	водних	земельних	лісових	фауністичних	природно-рекреаційних
Закарпатська	25,7	3,0	31,5	19,4	17,4	0,1	28,6
Івано-Франківська	22,7	7,5	33,3	24,1	17,6	0,1	17,4
Львівська	38,1	22,5	22,7	29,2	11,1	0,2	14,3
Чернівецька	13,5	5,2	18,3	50,0	12,6	0,2	13,7
Усього по регіону	100,0	9,2	25,4	29,4	16,2	0,1	17,7
Усього по Україні	100,0	26,3	13,1	44,4	4,2	0,5	9,5

Джерело: сформовано на основі статистичних даних.

Таблиця 3

Земельні ресурси Карпатського регіону у складі ресурсного потенціалу землекористувачів, які займаються сільськогосподарським виробництвом

Регіон і область	Загальна площа с.-г. угідь		Ресурсний потенціал
	тис. га	%	%
Закарпатська	407,7	16,6	17,4
Івано-Франківська	506,1	20,7	25,0
Львівська	1125,6	45,9	39,9
Чернівецька	410,7	16,8	17,7
Усього по регіону	2450,1	100,0	100,0

Джерело: сформовано на основі статистичних даних.

Оціночний показник ПРП пов'язаний переважно зі збільшенням мінеральних, земельних та природно-рекреаційних ресурсів. Інтенсивність і прискорення використання природно-ресурсного потенціалу породжують яскраво виражені специфічні проблеми (у тому числі й екологічні) для кожного з ОТГ в регіоні.

Відомо, що ефективність використання ресурсного потенціалу значною мірою залежить від об'єктивних і суб'єктивних чинників:

а) до *об'єктивних* належать географічне положення, передісторія розвитку, напрями спеціалізації підприємства;

б) до *суб'єктивних* — рівень організації виробництва та праці і зусилля колективу цього підприємства.

Тому саме на рівні ОТГ найбільш повно проявляються проблеми сталого розвитку суспільства, екологізації виробництва й раціонального використання природно-ресурсного потенціалу. ОТГ як цілісна територія з відповідним потенціалом розвитку здатна впливати на розвиток держави загалом. Зв'язок природно-ресурсного потенціалу з конкретною територією обумовлює його всезагальні та індивідуальні ознаки, наділяє його властивостями систем-

ного утворення. На сучасному етапі розвитку продуктивних сил саме підхід на місцевому рівні стає одним із найважливіших підходів до розкриття еколого-економічної сутності природно-ресурсного потенціалу ОТГ. Тому питання пошуку шляхів підвищення ефективності використання природно-ресурсного потенціалу в ОТГ набуває важливого значення.

Отже, виробничий потенціал сільськогосподарського підприємства в ОТГ — це трудові ресурси, знаряддя праці та ресурсний потенціал, скоригований з урахуванням реальної ефективності їх використання при функціонуванні підприємства. Визначити обсяг ресурсного потенціалу можна лише при комплексному охопленні всіх видів ресурсів з урахуванням різного ступеня впливу кожного з них на виробництво продукції на підприємствах різної спеціалізації, що перебувають у різних природно-економічних умовах. Тому для безпечних умов життєдіяльності населення перед органами місцевого самоврядування ставиться завдання максимального використання трудових ресурсів, знарядь праці та підвищення раціональності використання ПРП, що формує

систему максимального ефективного аграрного виробництва.

Раціональне використання природно-ресурсного потенціалу базується на таких принципах: системності — передбачає встановлення між структурними елементами природно-ресурсного потенціалу зв'язків, які забезпечують цілісність його відтворення і функціонування; комплексності — тісно пов'язаний із принципом системності й передбачає визначення причинних взаємозалежностей між структурними елементами природно-ресурсного потенціалу, їх зміну та розвиток у просторі й часі за кількісними та якісними ознаками; оптимальності — регулює обмін речовин між економічною та природною системами таким чином, що задоволення виробничих потреб у природних ресурсах здійснюється за умов мінімізації витрат суспільної праці та збереження якості навколишнього середовища; синергізму — базується на принципах системності та комплексності і означає, що взаємодія різних природних ресурсів не обмежується парними зв'язками окремих елементів, а включає інтегральні, прямі та обернені зв'язки; самовідновлюваності — передбачає здатність природно-ресурсного потенціалу самостійно відновлювати свої кількісні та якісні характеристики відповідно до термінів споживання природних ресурсів, що використовуються в господарській діяльності [2; 3; 6].

На органи місцевого самоврядування покладено забезпечення ефективного використання природних ресурсів, особливо земельних, при екологічно збалансованому розвитку землекористування, шляхом попереднього розгляду відповідних планів, а також підготовку пропозицій щодо розміщення, спеціалізації та розвитку підприємств і організацій незалежно від форм власності, які опікуються цими питаннями на відповідній території. Слід відзначити, що землекористування характеризується динамічністю процесів розвитку як у правовому, соціальному й економічному аспектах, так і у просторовому.

Природно-ресурсний потенціал, а особливо землекористування, має бути екологічно збалансованим. Землекористування — це така модель соціально-економічного розвитку суспільства, коли забезпечується задоволення зростаючих матеріальних потреб населення та високоефективне використання природних ресурсів, а сукупне антропогенне навантаження на земельні ресурси і природне середовище загалом не перевищує самовідновлюваний потенціал природних систем. Забезпечити екологічно збалансоване землекористування можливо при динамічному соціально-економічному зростанні, збереженні якості навколишнього середовища і

раціональному використанні ПРП, задоволенні потреб сучасних і майбутніх поколінь через побудову високоефективної економічної системи, що стимулює екологічну сталість, продуктивну працю, науково-технічний прогрес, а також має соціальну спрямованість.

З метою вирішення вищезгаданих завдань посадові особи землевпорядного відділу ОТГ зобов'язані: організувати ефективне використання природних ресурсів, забезпечувати їхню охорону, контроль за дотриманням земельного законодавства, щоб отримувати максимальний дохід від наявного ресурсного потенціалу, який забезпечить місцевий розвиток ОТГ; складати експлікації, робити зйомку і велірування, складати проекти міжгосподарського і внутрішньогосподарського землевпорядження з економічним обґрунтуванням, вести земельно-кадастрову документацію, проводити заходи із землевпорядкування, забезпечувати безпечно проведення робіт та готувати і вносити на розгляд виконавчого комітету ради пропозиції щодо встановлення ставки земельного податку, розмірів плати за користування природними ресурсами, вилучення (викупу), а також надання під забудову та для інших потреб земель, що перебувають у власності ОТГ; приймати рішення про організацію територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; слідкувати за дотриманням землекористувачами та власниками земельних ділянок земельного та природоохоронного законодавства, використанням і охороною земель, природних ресурсів загальнодержавного та місцевого значення; відтворювати ліси; розпоряджатися землями територіальних громад. А для забезпечення виконання цих завдань необхідні відповідні наукові підходи, які би дозволили запобігти виникненню методологічних помилок. Крім цього, важливим є упорядкування системи цінностей у вирішенні питань використання та охорони ресурсів, збереження довкілля і формування необхідного кола спеціалістів. У нагоді має стати науковий інструментарій, використання якого спрямоване на удосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних рішень, усунення перешкод для розвитку господарської діяльності.

Створення умов для ефективного використання ресурсного потенціалу, усунення основних диспропорцій, застосування територіального маркетингу сприятиме максимальному наближенню послуг до населення, підвищен-

ню спроможності територіальних громад та їх представницьких органів до вирішення питань місцевого значення власними силами. Безперечно, підвищення ефективності і водночас економне використання наявних ресурсів, збереження при цьому довкілля в належному стані для наступних поколінь потребують надійної теоретичної бази та кваліфікованих кадрів, які мають бути зацікавлені в питаннях місцевого розвитку ОТГ. Необхідно відмітити, що питання із кваліфікованими кадрами в ОТГ є дуже проблематичне, яке загрожує виконанню елементарних завдань, які так необхідні для досягнення еколого-економічного збалансованого використання природно-ресурсного потенціалу.

ВИСНОВКИ

1. Метою проведення у країні адміністративно-територіальної реформи та реформи децентралізації, що супроводжується об'єднанням територіальних громад та підвищенням їх ролі у вирішенні питань місцевого розвитку, має бути забезпечення за допомогою принципово нових земельних відносин вискоелективного використання сільськогосподарських угідь, всебічної охорони довкілля та розширеного відтворення родючості ґрунтів, ведення землеробства і розв'язання на цій основі в найкоротший термін продовольчої проблеми у країні і створення на світовому та європейському агропродовольчих ринках зонального АПК.

2. Конкретні рішення щодо формування землекористування визначаються кліматом, топографією й розподілом природних ресурсів, наявністю центрів народонаселення й умовами розвитку регіону, елементами технології й культури. Ступінь впливу кожного елемента змінюється залежно від географічного розміщення, що враховано при природно-сільськогосподарському районуванні території. Тому природно-сільськогосподарське районування території має важливе значення для земельного регулювання при створенні конкретних територій ОТГ.

3. В умовах реформування земельних відносин в ОТГ немає сумнівів щодо необхідності екологізації землеробства. Однак досягнення екологічного ефекту не має бути перешкодою для економічного та соціального розвитку регіону. Екологічно безпечне землекористування можна здійснити за рахунок впровадження ресурсо- і енергозберігаючих зональних систем землеробства, ґрунтозахисних і екологічно безпечних технологій і систем обробітку ґрунту, покращення меліоративного стану осушених земель, наукового обґрунтування структури агроландшафтів з урахуванням екологічних умов регіону.

4. Завдання ОТГ — забезпечити місцевий розвиток на основі еколого-економічного збалансованого використання природно-ресурсного потенціалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Великий тлумачний словник української мови / укл. В.Т. Бусель. К.: ВТФ «Перун», 2001. 1440 с.
2. Гуцуляк Г.Д. Земельно-ресурсний потенціал Карпатського регіону. Львів: Світ, 1991. 152 с.
3. Гуцуляк Г.Д. Сталій розвиток землекористування: методологічні аспекти управління. Чернівці: «Прут», 2010. 156 с.
4. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 р. № 157.
5. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 р. № 3038. *Відомості Верховної Ради України*. 2011 р. № 34. Ст. 343.
6. Жулавський А. Ю., Гордієнко В. П., Природно-ресурсний потенціал регіону в системі економічних відносин. *Ефективна економіка*. 2013. № 8.

ECOLOGICAL AND ECONOMIC BALANCED USE OF NATURAL RESOURCE POTENTIAL IS THE WAY TO LOCAL DEVELOPMENT OF A UNITED TERRITORIAL COMMUNITY

Hutsuliak H.

Doctor of Economics Sciences, Professor, Corresponding Member of NAAS
Precarpathian State Agricultural Experimental Station
of Institute of Agriculture of Carpathian Region (Kosiv, Ukraine)
e-mail: instapv@i.ua; ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8263-1636>

Hutsuliak Yu.

Doctor of Economics Sciences, Senior Research Fellow
Precarpathian State Agricultural Experimental Station
of Institute of Agriculture of Carpathian Region (Kosiv, Ukraine)
e-mail: instapv@i.ua; ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2031-2987>

The article has examined the problems arising from administrative and territorial reforms and decentralization reforms in the country, accompanied by the unification of territorial communities and their role in solving local development issues, which requires the formation of a qualitatively new view

on the territorial communities of the basic level. It is suggested to the united territorial communities to solve the issue of provision of their subdivisions with qualified personnel, who will be able to ensure local development of the territorial community on the basis of ecological-economic balanced use of natural-resource potential.

Keywords: local self-government bodies, economic development, natural conditions, market relations, region, balanced development.

REFERENCES

1. Busel, V.T. (2001). *Velykyi tumachnyi slovnyk ukraïnskoi movy* [Great explanatory dictionary of the Ukrainian language]. K.: VTF «Perun» [in Ukrainian].
2. Hutsuliak, H.D. (1991). *Zemelno-resursnyi potentsial Karpatskoho rehionu* [Land and resource potential of the Carpathian region]. Lviv: Svit [in Ukrainian].
3. Hutsuliak, H.D. (2010). *Stalyi rozvytok zemlekorystuvannia: metodolohichni aspekty upravlinnia* [Sustainable development of land use: methodological aspects of management]. Chernivtsi: «Prut» [in Ukrainian].
4. Pro dobrovilne obiednannia terytorialnykh hromad: Zakon Ukrainy № 157 vid 05.02.2015 r. [On the voluntary association of territorial communities: Law of Ukraine No. 157 from February 5th, 2015]. (2015) [in Ukrainian].
5. Pro rehuliuвання mistobudivnoi diialnosti: Zakon Ukrainy № 3038 vid 17.02.2011 r. [On regulation of urban planning activities: Law of Ukraine No. 303 from February 17th, 2011]. (2011). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy — Information from the Verkhovna Rada of Ukraine*, 34, art. 343 [in Ukrainian].
6. Zhulavskiy, A. Yu., Hordiienko, V.P. (2013). Pryrodno-resursnyi potentsial rehionu v systemi ekonomichnykh vidnosyn [Natural resource potential of the region in the system of economic relations]. *Efektivna ekonomika — Efficient economy*, 8 [in Ukrainian].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Гуцуляк Григорій Дмитрович, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН, Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону (м. Косів, Україна; e-mail: instapv@i.ua; ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8263-1636>)

Гуцуляк Юрій Григорович, доктор економічних наук, старший науковий співробітник, Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону (м. Косів, Україна; e-mail: instapv@i.ua; ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2031-2987>)

Новини

Новини

Новини • Новини • Новини

Події на ЗАЕС можуть призвести до катастрофи не лише в Європі, а у всьому світі. Наслідки аварії на Запорізькій АЕС, яка найбільша в Європі, можуть призвести до світової катастрофи. Як зазначили в Міндовкіллі «На Чорнобильській АЕС ми бачили наслідки аварії лише на одному енергоблоці. Тут їх 6. І це може бути не просто катастрофа на всю Європу, це може бути світова катастрофа. Ми повинні зробити все, щоб зупинити такі дії, тому що наслідки можуть бути непередбачуваними і постраждати може весь світ».